

Knivsta kommun
741 75 Knivsta

2010-05-25

Thunmanskolan
Forsbyvägen 13
741 75 Knivsta

Dnr 43-2010:264

Skolbeslut för grundskola

efter tillsyn av Thunmanskolan
i Knivsta kommun

2010-05-25

Rektorn vid Thunmanskolan

Forsbyvägen 13

741 75 Knivsta

Tillsyn i Thunmanskolan

Grundskola årskurs 4–9

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Thunmanskolan och Knivsta kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Thunmanskolans redovisning av resultaten på de nationella ämnesproven i årskurs fem indikerar att måluppfyllelsen behöver förbättras. En övergripande sammanställning på skolnivå av elevernas kunskapsresultat i förhållande till kursplanernas mål i samtliga ämnen saknas för årskurs fem, varför Skolinspektionen inte kan göra en säker bedömning av elevernas kunskapsresultat i alla ämnen.

Kunskapsresultaten för årskurs nio visar att flickorna har ett högre genomsnittligt meritvärde än pojkarna. Resultaten analyseras i skolans kvalitetsredovisning både ur kunskaps- och genusperspektiv. På Thunmanskolan får hela 28 procent av eleverna i årskurs nio ett högre slutbetyg i svenska än provbetyget på det nationella ämnesprovet, vilket är betydligt högre än genomsnittet i riket som är 18 procent.

Vid intervjuer med lärare och elever samt av besök i verksamheten framgår att undervisningen i varierande grad anpassas till elevernas behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande och även i varierande grad upplevs som stimulerande, särskilt när det gäller de äldre eleverna. Tilliten till elevernas förmåga är inte heller tillräckligt hög och elevernas möjlighet till inflytande över undervisningens innehåll och utformning behöver öka. På Thunmanskolan finns lärare som inte tar ansvar för att skolans ordningsregler följs och även lärare som uttrycker sig till elever på ett sätt som inte är respektfullt och förtroendeingivande.

Ämnet svenska som andraspråk erbjuds inte eleverna på Thunmanskolan och inte heller ämnet teknik i årskurs fem.

Skolornas åtgärdsprogram behöver i vissa avseenden förtydligas. En ny mall har tagits fram i kommunen för skolornas kommande arbete med åtgärdsprogrammen som enligt rektorn tydligare utgår från Skolverkets allmänna råd. Denna mall har dock ännu inte implementerats på skolorna.

Skolinspektionen har i tillsynen av Thunmanskolan identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Måluppfyllelsen i alla ämnen är inte tillräckligt hög i Thunmanskolan. Resultaten på de nationella ämnesproven indikerar att elevernas kunskapsresultat behöver förbättras i årskurs 5. Även kunskapsresultaten i årskurs 9 behöver förbättras, särskilt i ämnet teknik (Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan, Kursplanerna).
- Lärarnas arbete med att ge eleven och elevens vårdnadshavare fortlöpande information om elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling uppfyller inte grundskoleförordningens krav då det gäller de individuella utvecklingsplanerna (7 kap. 2 § grundskoleförordningen)
- Lärarnas bedömning och betygsättning utgår inte alltid från de nationella målen i kursplanerna och betygsriterierna (7 kap. 3 § grundskoleförordningen, Kursplanerna).
- I Thunmanskolan anpassar inte alla lärare undervisningen efter varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande så att de stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga samt utveckla nyfikenhet och lust att lära (Lpo 94, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Lpo 94, 2.2 Kunskaper).
- Alla lärare på Thunmanskolan arbetar inte i tillräckligt hög grad för att öka elevernas inflytande över undervisningens innehåll och utformning (4 kap. 2 § skollagen, Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande).
- Lärarna på Thunmanskolan har inte tillräckligt höga och tydliggjorda förväntningar på elevernas förmåga (Lpo 94, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag, Lpo 94, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att sträva mot).
- Rektorn säkerställer inte att de ordningsregler som satts upp på Thunmanskolan efterlevs av skolans elever. Alla lärare tar inte heller ansvar för att reglerna följs (6 kap. grundskoleförordningen, Ordningsregler, Lpo 94, 2.1 Normer och värden, Riktlinjer).

- Rektorn säkerställer inte att all personal på Thunmanskolan arbetar för att relationerna mellan vuxna och elever bygger på respekt och ömsesidigt förtroende (1 kap. 2 § skollagen, 14 a kap. 7 och 10 §§ skollagen, Lpo 94, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för utveckling och lärande, Lpo 94, 2.1 Normer och värden).
- Utformningen av de skriftliga bedömningarna på Thunmanskolan uppfyller inte fullt ut skollagens krav genom att de inte har rätt benämning (7 kap. 9 § grundskoleförordningen).
- Rektorn säkerställer inte att elever erbjuds undervisning i ämnet teknik i årskurs 5 (Bilaga 3 till skollagen, 1 kap. 2 § grundskoleförordningen, Kursplan för ämnet teknik).
- Rektorn säkerställer inte att undervisning i svenska som andraspråk ges till alla elever som har behov av det (2 kap. 15–16 §§ grundskoleförordningen).
- De åtgärdsprogram som upprättas på Thunmanskolan är av varierande kvalitet och uppfyller inte alltid grundskoleförordningens krav (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).

Bedömningarna redovisas i bilagorna 1-2.

Rektorn och Knivsta kommun har ansvar för att Thunmanskolans brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag beslutet för Knivsta kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Knivsta kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

På Skolinspektionens vägnar

Ann-Christin Hartman

Enhetschef

Ing-Marie Littmann

Utredare

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan

Bilaga 2 Tillsynsprotokoll och bedömningar för Thunmanskolan

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Knivsta kommun under våren 2010. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Thunmanskolan den 28–29 april 2010.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Thunmanskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Thunmanskolan intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1.: Antal elever på Thunmanskolan

Thunmanskolan	Antal elever
Grundskola	452
Obligatorisk särskola	1

Källa: Skolans egna uppgifter februari 2010

Thunmanskolan ligger centralt i Knivsta tätort. På skolan finns en klass i respektive årskurs 4, 5 och 6. I årskurserna 7, 8 och 9 finns mellan fyra och fem parallellklasser. Till årskurs 7 kommer elever även från Lagga, Långhundra, Segersta och Ängby skolor. Alla klasser på skolan är åldershomogena. På skolan finns två särskilda undervisningsgrupper som är åldersblandade med elever från årskurserna 7–9.

Skolan är organiserad i fem arbetslag; ett för årskurserna 4–6 och fyra arbetslag som vart och ett innehåller årskurserna 7–9. I varje arbetslag finns en arbetslagsledare som ingår i rektorns ledningsgrupp. I ledningsgruppen ingår också en skolutvecklare på 50 procent.

Tillsynsprotokoll för Thunmanskolan

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning och betyg

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Måluppfyllelsen i alla ämnen är inte tillräckligt hög i Thunmanskolan. Resultaten på de nationella ämnesproven indikerar att elevernas kunskapsresultat behöver förbättras i årskurs 5. Även kunskapsresultaten i årskurs 9 behöver förbättras, särskilt i ämnet teknik.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan
Kursplanerna

Motivering:

När det gäller de nationella ämnesproven i årskurs 5 visar skolans egen statistik från år 2009 att 83 procent av eleverna nådde målen i samtliga delprov i svenska och engelska och 79 procent av eleverna nådde målen i samtliga delprov i matematik. I matematik och svenska har resultaten varierat över tid och 2009 års resultat är en förbättring jämfört med föregående år. I engelska är resultatet en försämring och har under de senaste fem åren varit högre än för närvarande.

Andelen elever som nådde målen i alla ämnen i årskurs 9 var år 2009 cirka 87 procent, vilket är en förbättring både från året innan och sett över en femårsperiod. Andelen elever som var behöriga till nationellt program på gymnasieskolan var cirka 94 procent; ett resultat som har varit ungefär konstant under de senaste fem åren med en liten förbättring de senaste två åren. Det genomsnittliga meritvärdet år 2009 var cirka 220, vilket är en förbättring från året innan och högre än det genomsnittliga meritvärdet i riket, vilket är cirka 210. Det finns en påtaglig skillnad mellan resultaten för flickor och pojkar, där flickornas genomsnittliga meritvärde är cirka 237 och pojkarnas är 206. Slutligen visar sammanställningen över kunskapsresultaten att i ämnet teknik är det cirka 25 procent av pojkarna som inte når målen. Även i ämnena biologi, kemi, geografi, religionskunskap och samhällskunskap är det en relativt stor andel pojkar (cirka 10 procent) som inte når målen. Alla resultat analyseras både ur kunskaps- och genusperspektiv i skolans kvalitetsredovisning.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan**Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering****Bedömning:**

Lärarnas arbete med att ge eleven och elevens vårdnadshavare fortlöpande information om elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling uppfyller inte grundskoleförordningens krav då det gäller de individuella utvecklingsplanerna.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

På Thunmanskolan upprättas individuella utvecklingsplaner för samtliga elever i samband med utvecklingssamtalet med hjälp av ett webbaserat program. De individuella utvecklingsplanerna och de skriftliga omdömen som utgör underlag till dessa är dock av skiftande kvalitet. Vissa omdömen saknar en tydlig koppling till läroplanens och kursplanernas mål och några omdömen innehåller bedömningar om elevernas personlighet och egenskaper. I planerna framgår inte heller tydligt vilka insatser som ska göras av skolan utifrån de nationella kursplanerna för att stödja och stimulera elevens fortsatta kunskapsutveckling.

Bedömning:

Lärarnas bedömning och betygsättning utgår inte alltid från de nationella målen i kursplanerna och betygskriterierna.

Författningsstöd:

7 kap. 3 § grundskoleförordningen
Kursplanerna

Motivering:

Vid intervjuer och samtal framkommer att bedömningen och betygsättningen på Thunmanskolan inte alltid utgår från de nationella kursplanemålen och betygskriterierna. Till exempel används i ämnet idrott och hälsa elevernas tider i löpning respektive simning samt ett så kallat bip-test som grund för bedömning och betygsättning. Bip-test är ett flerstegs konditionstest, som går ut på att man springer fram och tillbaka mellan två punkter, medan ett pip ljud i vissa intervall indikerar hur snabbt man behöver springa. Enligt skolans rektor kan även den stora skillnaden mellan slutbetyg och provbetyg i ämnet svenska bero på att betyg inte alltid sätts utifrån de nationella målen i kursplanerna och betygskriterierna. Hela 28 procent av eleverna har år 2009 ett högre slutbetyg än betyget på det nationella provet i ämnet svenska.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Fokus på lärande****Bedömning:**

I Thunmanskolan anpassar inte alla lärare undervisningen efter varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande så att de stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga samt utveckla nyfikenhet och lust att lära.

Författningsstöd:

Lpo 94, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning
Lpo 94, 2.2 Kunskaper

Motivering:

Av intervjuer och samtal med lärare och elever samt av besök i verksamheten framgår att flera av skolans lärare, mest i de lägre åldrarna, arbetar målmedvetet med att stimulera elevernas lust till lärande. Av samtalen och klassrumsbesöken framgår dock att undervisningen bland de äldre eleverna inte alltid upplevs som lustfylld eller utgår från elevernas behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Tillsynen visar också att undervisningen inte alltid ger de duktiga eleverna tillräckliga utmaningar och stimulans för att utvecklas så långt som möjligt inom läroplanens och kursplanernas ram. I vissa grupper förväntas alla elever arbeta med samma uppgifter och färdigställa dem samtidigt.

Bedömning:

Alla lärare på Thunmanskolan arbetar inte i tillräckligt hög grad för att öka elevernas inflytande över undervisningens innehåll och utformning.

Författningsstöd:

4 kap. 2 § skollagen
Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Motivering:

Av kvalitetsredovisning och arbetsplan framgår att elevinflytande och delaktighet är ett prioriterat område på Thunmanskolan. På skolan finns klassråd, lagråd, elevråd och matråd. Dock framkommer både genom rektorns verksamhetsredogörelse och av intervjuer och samtal med lärare och elever att elevernas möjlighet till inflytande över undervisningens planering, arbetssätt och innehåll varierar mellan olika ämnen och lärare och att detta arbete behöver förbättras på skolan.

Bedömningsområde: Tillit till elevens förmåga**Bedömning:**

Lärarna på Thunmanskolan har inte tillräckligt höga och tydliggjorda förväntningar på elevernas förmåga.

Författningsstöd:

Lpo 94, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag
Lpo 94, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning
Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att sträva mot

Motivering:

Av samtal med lärare och elever vid Thunmanskolan samt vid lektionsbesök framkommer att eleverna inte alltid möts av tillräckliga utmaningar i sitt lärande. Till exempel framgår av intervjuer med elever och besök i verksamheten att några områden inom NO-blocket anses vara alltför svåra för eleverna att förstå. Vissa lärare uttrycker uppfattningen att många elever inte är tillräckligt intresserade av att jobba och inhämta kunskaper på lektionerna, utan att vissa elever i stället vill ha kul, umgås och prata, att de har en orealistisk syn på sig själva samt att många elever inte gör det man kommer överens om i individuella utvecklingsplaner och åtgärdsprogram. Med tanke på att elevernas måluppfyllelse behöver förbättras, är det angeläget att lärarna har höga förväntningar och tillit till elevernas förmåga att lära sig.

Bedömningsområde: Trygghet och studiero**Bedömning:**

Rektorn säkerställer inte att de ordningsregler som satts upp på Thunmanskolan efterlevs av skolans elever. Alla lärare tar inte heller ansvar för att reglerna följs.

Författningsstöd:

6 kap. grundskoleförordningen, Ordningsregler
Lpo 94, 2.1 Normer och värden, Riktlinjer

Motivering:

I intervjuer med lärare och elever framgår att det finns gemensamma ordningsregler på skolan som eleverna varit med och tagit fram. Det framkommer dock att alla lärare inte tar ansvar för att reglerna följs och att lärares tillrättavisande inte alltid ger resultat. Det är därför angeläget att förstärka ansträngningarna kring att säkerställa att de ordningsregler som finns på Thunmanskolan efterlevs av skolans samtliga elever och lärare.

Bedömning:

Rektorn säkerställer inte att all personal på Thunmanskolan arbetar för att relationerna mellan vuxna och elever bygger på respekt och ömsesidigt förtroende

Författningsstöd:

1 kap. 2 § skollagen

14 a kap. 7 och 10 §§ skollagen

Lpo 94, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för utveckling och lärande

Lpo 94, 2.1 Normer och värden

Motivering:

Av intervjuer med elever och besök i verksamheten framgår att det finns lärare på Thunmanskolan som uttrycker sig till elever och pratar om dem på ett sätt som inte är respektfullt och förtroendeingivande. Till exempel uttrycks att flickor skulle vara sämre på vissa ämnen samt att vissa elever förstör undervisningen.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Bedömning och betyg****Bedömning:**

Utformningen av de skriftliga bedömningarna på Thunmanskolan uppfyller inte fullt ut författningarnas krav genom att de inte har rätt benämning.

Författningsstöd:

7 kap. 9 § grundskoleförordningen

Motivering:

På Thunmanskolan ges skriftliga bedömningar i de fall eleven inte har nått upp till målen i ett ämne eller ämnesblock. De skriftliga bedömningar som Skolinspektionen har tagit del av har dock rubriken "Skriftliga omdömen", vilket är en felaktig benämning.

Bedömningsområde: Undervisningstid och val**Bedömning:**

Rektorn säkerställer inte att elever erbjuds undervisning i ämnet teknik i årskurs 5.

Författningsstöd:

Bilaga 3 till skollagen
1 kap. 2 § grundskoleförordningen
Kursplan för ämnet teknik

Motivering:

Kommunens timplan för ämnet teknik omfattar årskurserna 7–9. För årskurs 5 saknas utlagd undervisningstid i ämnet. Rektorn på Thunmanskolan uppger att även om viss undervisning erbjuds eleverna inom ramen för ämnesblocket NO, finns det en osäkerhet om eleverna ges förutsättningar att nå målen i ämnet teknik i årskurs 5. Det finns inte heller några skriftliga omdömen i ämnet teknik för eleverna i årskurserna 5 eller 6.

Bedömning:

Rektorn säkerställer inte att undervisning i svenska som andraspråk ges till alla elever som har behov av det

Författningsstöd:

2 kap. 15–16 §§ grundskoleförordningen

Motivering:

På Thunmanskolan finns elever som bedöms ha behov av undervisning i ämnet svenska som andraspråk. Trots det anordnas inte sådan undervisning för alla elever som behöver det.

Bedömningsområde: Särskilt stöd**Bedömning:**

De åtgärdsprogram som upprättas på Thunmanskolan är av varierande kvalitet och uppfyller inte alltid grundskoleförordningens krav

Författningstext:

5 kap. 1 § grundskoleförordningen

Motivering:

På Thunmanskolan uppger rektorn och lärarna att åtgärdsprogram upprättas för alla elever i behov av särskilt stöd. För skolan finns också rutiner för hur stödinsatser ska ges och för arbetet med åtgärdsprogrammen. Skolinspektionen har tagit del av några åtgärdsprogram på skolan. Det varierar mellan åtgärdsprogrammen hur väl det framgår vilka behov eleven har. Det varierar också hur väl åtgärdsprogrammen beskriver hur skolan ska arbeta för att tillgodose elevens behov.